

SAKSBEHANDLER
Lars Erik Eibak Bru

INNVALGSTELEFON

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

VÅR REF.
18/00274-3

DERES REF.

DERES DATO

ARK. Forvaltningsarkivet
000.0

VÅR DATO
23.03.2018

Statoil Petroleum AS
Postboks 8500 Forus
4035 STAVANGER

Statoil Petroleum AS - Northern Lights - Forslag til program for konsekvensutredning - Høring

Vi viser til høringsbrev av 5. februar d.å. med høringsfrist 23. mars d.å.

Veiledning til PUD og PAD utgitt av OED 25.2.2010 er et supplement til petroleumsloven med forskrifter. Riksantikvaren viser til veiledning til konsekvensutredningsdelen av PUD/PAD hvor det heter at *«formålet med bestemmelsene om konsekvensutredninger er å klargjøre virkningene av en utbygging eller anlegg på miljø, inkludert kulturminner og kulturmiljø, naturressurser og samfunn.»*

I forslaget til program for konsekvensutredning for Northern Lights står det kort om registrerte kulturminner på land og i sjø. Forholdet til kulturminner på land vil Hordaland fylkeskommune uttale seg om. Utredningsprogrammet krever at konsekvensutredningen beskriver konflikt med kjente kulturminner og plan for registrering av ukjente kulturminner. Dette er tilstrekkelig.

Dersom skipsvrak skulle bli påvist, bør videre håndtering avklares nærmere med kulturminnemyndighetene. Det kan tas kontakt med Stiftelsen Bergen Sjøfartsmuseum for vurdering av eventuelle marinarkeologiske funn. Det vil være en fordel at det søkes tidlig kontakt med museet for å planlegge hvordan kartleggingen skal gjennomføres.

Kulturminner innenfor territorialfarvannet har en sterk beskyttelse i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kulturminneloven). Også innenfor tilstøtende sone er kulturminner beskyttet. Dette begrunnes i lov 27. mars 2003 nr. 57 om Norges territorialfarvann og tilstøtende sone § 4 tredje ledd. Man har videre hentet støtte for dette synet i Havrettskonvensjonens (UNCLOS) artikkel 303(2). Utenfor 24 nautiske mil utgjør folkeretten et generelt grunnlag for å hevde at kulturminner har et visst vern. For petroleumssektoren er bestemmelsene i petroleumsloven med forskrifter og vilkår for utvinningstillatelser, de viktigste reguleringene av forholdet til kulturminner utenfor territorialfarvannet.

Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet presiserte i 2006 følgende i vilkåret i miljøkravene til nye utvinningstillatelser, se veiledning til PUD og PAD utgitt av OED 25.2.2010: *«I forkant av fysiske inngrep i havbunnen pålegges rettighetshavere, i samråd med Riksantikvaren, å avklare forholdet til kjente kulturminner og foreta nødvendig kartlegging av kulturminner i leteområdet der dette ikke tidligere er gjennomført. Om det registreres kulturminner i planleggingsfasen eller senere, må avbøtende tiltak, eventuelt utgravning eller dokumentasjon og flytting av kulturminnet, gjennomføres i samarbeid med kulturminneforvaltningen.»*

Vanddyppet på Northern Lights-feltet er oppgitt til om lag 330 meter. Dette er for dypt til at det er potensial for funn av spor fra steinalderen i området.

Det er et visst potensial for funn av skipsvrak innenfor planområdet, i første rekke fra forlis på åpent hav. Det er ikke mulig å gå inn på om enkelte deler av planområdet har større potensial for skipsfunn enn andre fordi forlis på åpent hav kan skje hvor som helst. Det foreligger heller ikke systematisk registrering av havbunnen i planområdet, i den hensikt å lokalisere skipsfunn vernet etter kulturminneloven.

En tilfredsstillende kartlegging av eventuelle skipsfunn i forbindelse med de planlagte tiltakene forutsetter gode rutiner for rapportering mellom kulturminneforvaltningen og tiltakshaver. Det vil være mest hensiktsmessig at tiltakshaver samkjører eventuelle surveys med kulturminneforvaltningen, slik at man unngår å måtte gjøre dette flere ganger. Jo tidligere kulturminneforvaltningen kobles inn i dette arbeidet, jo tidligere vil mulige konflikter med eventuelle kulturminner under vann oppdages og unngås. Kostnadmessig er dette også i aller høyeste grad den beste løsningen.

Før det gjøres tiltak på havbunnen, i form av infrastruktur, rørledninger og kabler, samt andre inngrep som for eksempel mudring, graving, spyling eller massedumping, skal forholdet til fredete/vernete kulturminner avklares. Det er hensiktsmessig så tidlig som mulig å kontakte kulturminneforvaltningen for å klarlegge om tiltaket vil komme i kontakt med kulturminner under vann.

Videre gjør Riksantikvaren oppmerksom på at finner av skipsfunn m.m. plikter å melde disse til vedkommende myndighet jf. kulturminnelovens § 14 tredje ledd.

Vennlig hilsen

Sindre Fjell (e.f.)
seksjonssjef

Lars Erik Eibak Bru
seniorrådgiver

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift

Kopi til: Hordaland fylkeskommune, Postboks 7900, 5020 Bergen/ Stiftelsen Bergens Sjøfartsmuseum, Postboks 7800, 5020 Bergen/ Klima- og miljødepartementet, Postboks 8013 Dep, 0030 OSLO